

Dosar nr. 3r-104/23
2-21039483-01-3r-25042023

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni (jud: L. Țurcan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: Iu. Grosu, N. Chircu, E. Grumeza)

DECIZIE

14 iunie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Aliona Miron

examinând recursul depus de Asociația Obștească „Asociația pentru Siguranța Urbană și Mediere din Moldova”,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Obștească „Asociația pentru Siguranța Urbană și Mediere din Moldova” împotriva Primăriei mun. Edineț privind constatarea încălcării dreptului de acces la informație și obligarea furnizării informației solicitate,

împotriva încheierii din 10 martie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de Asociația Obștească „Asociația pentru Siguranța Urbană și Mediere din Moldova” împotriva hotărârii din 14 decembrie 2022 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni,

c o n s t a t ă :

La 17 martie 2021, AO „Asociația pentru Siguranța Urbană și Mediere din Moldova” a depus cerere de chemare în judecată în instanța de contencios administrativ împotriva Primăriei mun. Edineț și ÎM „Apă-Canal Edineț”, prin care a solicitat: constatarea încălcării de către Primăria mun. Edineț a dreptului reclamantei de acces la informația solicitată prin petiția nr. 157/18.01.2021, nr. 168/01.02.2021 și nr. 179/11.02.2021; constatarea încălcării de către ÎM „Apă-Canal Edineț” a dreptului AO „Asociația pentru Siguranța Urbană și Mediere din Moldova” de acces la informația solicitată prin petiția nr. 168/01.02.2021; obligarea Primăriei mun. Edineț și ÎM „Apă-Canal Edineț” să furnizeze informația solicitată prin petiția nr. 168/01/02/2021; obligarea Primăriei mun. Edineț să furnizeze informația solicitată prin petiția nr. 157/18.01.2021; încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3 000 lei.

Prin hotărârea din 09 septembrie 2021 a Judecătoriei Edineț, sediul central acțiunea s-a admis în parte.

Prin decizia din 17 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți s-au admis apelurile declarate de AO „Asociația pentru Siguranța Urbană și Mediere din Moldova”, Primăria mun. Edineț și ÎM „Apă Canal Edineț”, s-a casat integral hotărârea din 09 septembrie 2021 a Judecătoriei Edineț, sediul central, cu trimiterea cauzei la re judecare în prima instanță în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 07 iunie 2022 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni acțiunea AO „Asociația pentru Siguranța Urbană și Mediere din Moldova” depusă împotriva Primăria mun. Edineț a fost separată de acțiunea AO „Asociația pentru Siguranța Urbană și Mediere din Moldova” împotriva ÎM „Apă Canal Edineț” într-un proces aparte.

Prin hotărârea din 14 decembrie 2022 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni acțiunea depusă de AO „Asociația pentru Siguranța Urbană și Mediere din Moldova” împotriva Primăriei mun. Edineț s-a admis în parte. S-a constatat încălcarea de către Primăria mun. Edineț a dreptului reclamantei de acces la informația solicitată în baza petiției nr. 168/01.02.2021 și petiției nr. 157/18.01.2021. S-a obligat Primăria mun. Edineț să furnizeze informația solicitată de AO „Asociația pentru Siguranța Urbană și Mediere din Moldova” prin petiția nr. 168/01.02.2021 și petiția nr. 157/18.01.2021. S-a încasat din contul Primăriei mun. Edineț în beneficiul AO „Asociația pentru Siguranța Urbană și Mediere din Moldova” cu titlu de cheltuieli de judecată – asistență juridică, suma de 500 lei. În rest, în partea constatării încălcării de către Primăria mun. Edineț a dreptului reclamantei de acces la informația solicitată în baza petiției nr. 179/11.02.2021, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

La 29 decembrie 2022, AO „Asociația pentru Siguranța Urbană și Mediere din Moldova” a depus apel împotriva hotărârii din 14 decembrie 2022 Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 10 martie 2023 a Curții de Apel Bălți s-a declarat inadmisibil apelul depus de AO „Asociația pentru Siguranța Urbană și Mediere din Moldova” împotriva hotărârii din 14 decembrie 2022 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, deoarece nu a fost prezentată motivarea apelului în modul prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

La 27 martie 2023 AO „Asociația pentru Siguranța Urbană și Mediere din Moldova”, prin intermediul poștei electronice, a depus recurs împotriva din încheierii 10 martie 2023 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel, cu restituirea cauzei spre re judecare la Curtea de Apel Bălți pentru examinarea apelului.

Recurenta a menționat că, contrar concluziilor instanței de apel, AO „Asociația pentru Siguranța Urbană și Mediere din Moldova” a depus motivarea apelului la data de 25 februarie 2023 la Judecătoria Edineț, care la 27 februarie 2023 a redirecționat-o către sediul Dondușeni. Astfel, susține că motivarea apelului a fost depusă în termen.

La 25 aprilie 2023 Curtea Supremă de Justiție a notificat intimetei Primăriei or. Edineț copia recursului, informând despre posibilitatea depunerii referinței, însă aceasta nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință la recurs.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat încheierea contestată la 10 martie 2023, fiind notificată recurentei AO „Asociația pentru Siguranța Urbană și Mediere din Moldova” prin intermediul poștei electronice la 13 martie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele cauzei (f.d.252 vol. I). Astfel, recursul depus de AO „Asociația pentru Siguranța Urbană și Mediere din Moldova” la 27 martie 2023, este în termen.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

Studiind materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă, că prin hotărârea din 14 decembrie 2022 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni acțiunea depusă de AO „Asociația pentru Siguranța Urbană și Mediere din Moldova” împotriva Primăriei mun. Edineț s-a admis în parte.

La 29 decembrie 2022, AO „Asociația pentru Siguranța Urbană și Mediere din Moldova” a depus apel împotriva hotărârii din 14 decembrie 2022 Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 10 martie 2023 a Curții de Apel Bălți s-a declarat inadmisibil apelul depus de AO „Asociația pentru Siguranța Urbană și Mediere din Moldova” împotriva hotărârii din 14 decembrie 2022 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, deoarece nu a fost prezentată motivarea apelului în modul prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

Conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2).

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Actele cauzei denotă că, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, a fost pronunțat la data de 14 decembrie 2022 în ședința publică, (f.d. 220 vol. I).

La 29 decembrie 2022, cu respectarea art. 232 alin. (1) Cod administrativ, AO „Asociația pentru Siguranța Urbană și Mediere din Moldova” a depus apel împotriva

hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii (f.d.225 vol. I).

La data de 25 ianuarie 2023 Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni a expediat dosarul la Curtea de Apel Bălți, unde a fost înregistrat la 31 ianuarie 2023.

Conform avizului de recepție contra semnătură, anexat la materialele cauzei, se atestă că la 30 ianuarie 2023 hotărârea motivată a instanței de fond a fost notificată apelantei AO „Asociația pentru Siguranța Urbană și Mediere din Moldova” (f.d. 241).

Astfel, se consideră că procedura de comunicare legală a hotărârii primei instanțe a fost respectată.

În astfel de circumstanțe, termenul limită de prezentare a motivării apelului a început să curgă la data de 31 ianuarie 2023 și a expirat la data de 01 martie 2023, zi de marți.

Instanța de recurs remarcă că art. 232 alin. (2) Cod administrativ prevede termenul de 30 de zile pentru depunerea motivării apelului, în textul legii fiind specificat locul concret unde urmează a fi depusă motivarea – la instanța de apel.

Astfel, în cazul în care în lege este stabilit locul și termenul până la care trebuie efectuată acțiunea procesuală, partea are obligația de a îndeplini acțiunea respectivă în termen și în locul specificat concret în lege. Justițiabilul trebuie să-și ajusteze conduita la indicațiile reflectate în lege.

Prin urmare, apelanta trebuia să depună motivarea apelului nemijlocit la Curtea de Apel Bălți în termenul legal.

Până la data de 01 martie 2023 AO „Asociația pentru Siguranța Urbană și Mediere din Moldova” nu a depus motivarea apelului la Curtea de Apel Bălți, în modul prevăzut de art. 232 alin.(2) Cod administrativ, ci a depus-o la data de 25 februarie 2023, contrar regulilor impuse de lege, la Judecătoria Edineț, care la 14 martie 2023 a expedia-o la Curtea de Apel Bălți (f.d. 1 vol. II).

Drept consecință, intervine aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art.236 alin.(1) lit.e) din Codul administrativ de declarare a apelului inadmisibil.

Colegiul menționează că potrivit jurisprudenței Curții Europene, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Conform art.24 alin.(1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Completul Curții Supreme de Justiție menționează că neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Prin prisma art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, reclamantul/apelant/ avea obligația prezumată de a manifesta diligență și atitudine activă la îndeplinirea obligațiilor sale procesuale.

Această acțiune procesuală era vital necesară pentru întreprinderea măsurilor de protejare a dreptului de acces la instanță și depunerea în modul și termenul prevăzut de lege a motivării apelului, în caz contrar intervenind cu titlu de sancțiune procedurală, declararea apelului inadmisibil.

În atare circumstanțe, declararea apelului depus de AO „Asociația pentru Siguranța Urbană și Mediere din Moldova” ca fiind inadmisibil, este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. În susținerea opiniei enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale ale Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil.

În practica sa constantă, Curtea a reiterat că „dreptul la instanță”, la fel ca și dreptul de acces, nu are un caracter absolut. În această privință Curtea Europeană, în multe cauze similare, nu exclude ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev vs. fosta Republică Iugoslavă a 12 Macedoniei; Kemp vs. Luxemburg; Diaz Ochoa vs Spania), în care CEDO a reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus de „Asociația pentru Siguranța Urbană și Mediere din Moldova”.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Asociația Obștească „Asociația pentru Siguranța Urbană și Mediere din Moldova” și se menține încheierea din 10 martie 2023 a Curții de Apel Bălți, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Obștească „Asociația pentru Siguranța Urbană și Mediere din Moldova” împotriva Primăriei mun. Edineț privind constatarea încălcării dreptului de acces la informație și obligarea furnizării informației solicitate.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Mariana Pitic

Aliona Miron